

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

NOTĂ

referitoare la neconstituționalitatea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr.738 din 19 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 8 octombrie 2012, definitivă și general obligatorie, Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate a Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

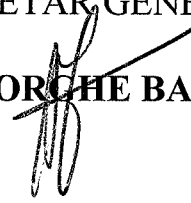
Potrivit prevederilor art.147 alin.(2) din Constituția României, republicată, în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale.

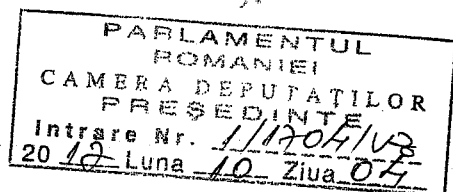
Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată.

Conform dispozițiilor art.134 alin.(1) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr.14/2010, „în cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit art.146 lit.a) din

Constituția României, republicată, și în situația în care Camera Deputaților a fost prima Cameră sesizată, Biroul permanent, în prima sa ședință care are loc după publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, va sesiza Comisia juridică, de disciplină și imunități și comisia permanentă sesizată în fond cu proiectul de lege sau propunerea legislativă în vederea reexaminării prevederilor declarate neconstituționale”.

SECRETAR GENERAL

GHEORGHE BARBU

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-1) 312 34 84; 335 62 09 Fax: (+40-1) 312 43 59; 335 62 09

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.1258A/2012

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICȚIONALĂ
Nr. 57 78 / 04 -10- 2012

Domnului
Valeriu Ștefan Zgonea
Președintele Camerei Deputaților

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 51430CP / 04.10.2012

În temeiul art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.738 din 19 septembrie 2012, definitivă și obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate formulată de 63 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Democrat Liberal și constată că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale este neconstituțională.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE
Augustin Zecă

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.1258A/2012

DECIZIA nr.738
din 19 septembrie 2012

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea
Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992
privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

Cu Adresa nr.16/441 din 19 iulie 2012, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea referitoare la neconstituționalitatea dispozițiilor articolului unic pct.2 subpct.5 cu privire la introducerea art.28¹ din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, formulată de un număr de 63 de deputați aparținând grupului parlamentar al Partidului Democrat Liberal. Această sesizare a fost semnată de către următorii deputați: Mircea-Nicu Toader, Doinița-Mariana Chircu, Sorin Andi Pandele, Cornel Ghiță, Cristina Elena Dobre, Stelian Ghiță-Eftimie, Eugen Bădălan, Nicolae Bud, Viorel Baican, Lucian Nicolae Bode, Valeriu Alecu, Marius Gondor, Maria Stavrositu, Stelian Fuia, Sulfina Barbu, Mihai Stroe, Mihai Cristian Apostolache, Daniel Geantă, Iulian Vladu, Teodor-Marius Spînu, Nicușor Păduraru, Victor Boiangiu, Adrian Rădulescu, Viorel Cărare, Cristian Petrescu, Samoil Vîlcu, Constantin Chirilă, Clement Negruț, Mircea Marin, Constantin Militaru, Gheorghe Ialomițianu, Gabriel Andronache, Carmen Axenie, Marius Dugulescu, Iosif Ștefan Drăgulescu, Constantin Dascălu, Mihai Surupăceanu, Dan-Radu Zătreanu, Daniel Buda, Iosif Veniamin Blaga, Ioan Botiș, Cornel Știrbeț, Florian Gelu Vișan, Valeriu Tabără, Raluca Turcan, Roberta Alma Anastase, Vasile Gherasim, Cristian Boureanu, Marius Rogin, Răzvan Mustea-Șerban, Theodor Paleologu, Monica Maria Iacob-Ridzi, Ioan Holdiș, Toader Stroian, Alin Silviu Trăsculescu, Ioan Oltean, Tinel Gheorghe, Zamfir Iorguș, Florin Postolachi, Iustin Cionca Arghir, Bogdan Cantaragiu, Adrian Florescu și Sorin Zamfirescu.

Sesizarea a fost formulată în temeiul art.146 lit.a) din Constituție și al art.11 alin.(1) lit.A a) și art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții

Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.5016 din 19 iulie 2012 și constituie obiectul Dosarului nr.1258A/2012.

În motivarea obiecției de neconstituționalitate, autorii susțin că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a cărei lege de aprobare este supusă controlului de constituționalitate, au fost știrbite competențele Curții Constituționale în sensul că atribuția de control al constituționalității hotărârilor plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, reglementată prin Legea nr.177/2010, a fost eliminată.

Prin prevederile art.28¹ introduse prin Legea de aprobare a ordonanței de urgență (în actul de sesizare se reține în mod eronat art.38¹) au fost preluate parțial considerentele cuprinse în Decizia Curții Constituționale nr.727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.477 din 12 iulie 2012. Prin această decizie, Curtea a reținut că prevederile art.27 din Legea nr.47/1992 nu instituie vreo diferență între hotărârile care pot fi supuse controlului său, sub aspectul domeniului în care au fost adoptate sau sub cel al caracterului normativ sau individual, ceea ce înseamnă că toate aceste hotărâri sunt susceptibile a fi supuse controlului de constituționalitate – *ubi lex non distinguit nec nos distiguere debemus*.

Cu toate acestea, prevederile legii criticate exceptează de la controlul de constituționalitate hotărârile care afectează valori, reguli și principii constituționale, hotărâri referitoare la autonomia internă a Parlamentului sau care constituie acte juridice cu caracter individual.

Or, în condițiile în care, așa cum tot Curtea a statuat în sensul circumstanțierii controlului de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului, este necesar ca instanța constituțională să intervină și, prin decizia sa, să constate neconstituționalitatea textului de lege criticat prin raportare la dispozițiile art.146 lit.c) din Constituție.

O atare soluție se impune cu atât mai mult cu cât o serie de hotărâri ale Parlamentului din categoria celor care sunt exceptate de la controlul de constituționalitate, nu mai pot fi atacate în fața niciunei autorități publice. Ca urmare, este grav încălcat principiul liberului acces la justiție prevăzut de art.21 din Constituție. În același timp, lipsa posibilității de a ataca aceste hotărâri

încalcă și principiul separației, echilibrului și controlului reciproc între puterile statului, prevăzut de dispozițiile art.1 alin.(4) din Constituție.

Pe de altă parte, autorii obiecției de neconstituționalitate invocă în susținerea criticilor formulate obligațiile ce decurg din legislația primară europeană, asumate de România prin ratificarea Tratatului de aderare la Uniunea Europeană și prin dobândirea statutului de membru al Uniunii Europene. Ca o consecință a obligativității respectării tratatelor internaționale și a legislației europene, România este ținută să respecte actele organelor Consiliului Europei și ale Comisiei Europene, așa cum este *Raportul privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare*, prin care Comisia Europeană solicită abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

În concluzie, autorii solicită Curții Constituționale să constate că prevederile art.28¹ introduse prin Legea de aprobare a ordonanței de urgență sunt neconforme cu dispozițiile art.1 alin.(4), art.21 și ale art.146 lit.c) din Legea fundamentală și, pe cale de consecință, sunt neconstituționale.

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctul lor de vedere.

Președintele Senatului a transmis cu Adresa nr.I 537/12 septembrie 2012, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.5569 din 13 septembrie 2012, punctul său de vedere, în care se arată că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Hotărârile Parlamentului sunt acte juridice ce exprimă voința parlamentarilor și sunt adoptate în aplicarea și cu respectarea prevederilor regulamentului, Curtea Constituțională statuând constant în jurisprudența sa că nu se poate pronunța asupra actelor de aplicare a regulamentelor, deoarece aceasta ar echivala nu numai cu pronunțarea unor soluții fără fundament constituțional, ci și cu încălcarea principiului autonomiei regulamentare a Parlamentului. În virtutea acestui principiu, consacrat de art.64 alin.(1) din Constituție, fiecare dintre cele două Camere ale Parlamentului are dreptul de a-și reglementa, prin regulament, propriile reguli de organizare și funcționare care sunt constituționale numai în măsura în care

respectă principiile constituționale, își însușesc cu fidelitate normele de organizare și funcționare stabilite expres de Constituție și privesc numai organizarea internă și funcționarea acestora. „Curtea Constituțională nu poate cenzura opțiunile politice majoritare ale parlamentului, manifestări politice care, chiar dacă îmbracă formal haina unor acte juridice, nu au caracter normativ, în sensul că nu conțin reglementări juridice de largă aplicabilitate și cu efect juridic general sau circumscris unei categorii determinate de subiecte de drept, ci reprezintă acte juridice cu caracter individual și scop politic, având ca obiect numiri, alegeri sau validări în funcții, înlocuirea unei persoane cu alta, cu respectarea procedurilor regulamentare și care pot reprezenta o problemă de constituționalitate pe care Curtea Constituțională să poată fi solicitată să o soluționeze”.

În conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, adăugarea sau eliminarea unor competențe pentru aceasta, prin legea sa organică, reprezintă o problemă de oportunitate lăsată la latitudinea legiuitorului ordinar, atribuție care se circumscrie, în mod evident, cadrului constituțional consacrat de art.146 din Constituție. Pe de altă parte, în ceea ce privește hotărârile Parlamentului, Curtea a stabilit că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai acele hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional.

Or, în acest context, actuala reglementare a legii „este oportună (fiind de natură să înlăture disfuncționalitățile generate) și necesară, întrucât intervenția legislativă adusă prin art.28¹ din legea dedusă controlului de constituționalitate pune de acord dispozițiile unei legi organice cu deciziile Curții Constituționale, în sensul exceptării de la controlul de constituționalitate a hotărârilor care vizează autonomia internă a Parlamentului, precum și a hotărârilor privind actele juridice cu caracter individual”.

Prin urmare, Președintele Senatului consideră neîntemeiate criticile de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art.28¹ din legea supusă controlului de constituționalitate. Astfel, „o dimensiune a statului de drept o reprezintă justiția constituțională, înfăptuită de Curtea Constituțională, autoritate publică politico-jurisdicțională care se situează în afara sferei puterii legislative, executive și judecătorești. Controlul de constituționalitate în ansamblul său și, integrat acestuia, controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului care pun în

discuție valori și principii constituționale reprezintă nu numai o garanție juridică fundamentală a supremației Constituției, ci și un mijloc de a dota Curtea Constituțională cu o capacitate coerentă de expresie, de natură să asigure eficient separația și echilibrul puterilor într-un stat democratic.[...] Supremația Constituției nu este o simplă afirmație, ci o realitate incontestabilă ce reprezintă o obligație opozabilă, în egală măsură, atât autorităților statului, cât și tuturor celorlalte subiecte de drept. Tocmai de aceea, ea este însoțită și de garanții, atât în plan politic, cât și juridic. Una dintre cele mai importante garanții juridice este controlul de constituționalitate, care se fundamentează pe analiza condițiilor de fond și de formă ale valabilității actelor organelor statului.”

În consecință, opțiunea legiuitorului de a interveni pentru conferirea cadrului legal necesar desfășurării în bune condiții a activității instituțiilor fundamentale, în acord cu atribuțiile acestora, este în deplin acord cu dispozițiile constituționale.

Președintele Camerei Deputaților a transmis cu Adresa nr.1/1536/VZ/14 septembrie 2012, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.5578 din 14 septembrie 2012, punctul său de vedere, în care se arată că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Curtea Constituțională, în jurisprudența sa referitoare la atribuția de a se pronunța asupra constituționalității hotărârilor plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, și-a circumstanțiat competența de control reținând în acest sens că „pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului adoptate după conferirea noii competențe, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional” (Decizia nr.53 din 25 ianuarie 2011, Decizia nr.1631 din 20 decembrie 2011 și Decizia nr.727 din 9 iulie 2012).

De asemenea, Curtea Constituțională a respins ca inadmisibile sesizările cu privire la hotărâri ale Parlamentului ce reprezintă acte juridice cu caracter individual și a hotărârilor care vizează autonomia internă a Parlamentului (Decizia nr.728 din 9 iulie 2012, Decizia nr.729 din 9 iulie 2012 și Decizia nr.732 din 10 iulie 2012).

Curtea a constatat totodată prin Decizia nr.727 din 9 iulie 2012 că „soluția legislativă care exclude de la controlul de constituționalitate hotărârile Parlamentului care afectează valori și

principii constituționale este neconstituțională”, astfel încât prin introducerea art.28¹, ce conferă Curții Constituționale atribuția de a se pronunța asupra acestor hotărâri, a respectat întocmai jurisprudența Curții.

În continuare, se invocă Decizia nr.799 din 17 iunie 2011, prin care Curtea Constituțională însăși a considerat oportună completarea sferei hotărârilor Parlamentului ce pot face obiectul controlului de constituționalitate doar cu hotărârile cu caracter normativ.

Cu privire la invocarea de către autorii sesizării a încălcării prevederilor art.1 alin.(4) și art.21 din Legea fundamentală, Președintele Camerei Deputaților apreciază că aceasta nu poate fi reținută, invocându-se în acest sens jurisprudența Curții.

Guvernul a transmis cu Adresa nr.5/5257/2012, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.5587 din 18 septembrie 2012, punctul său de vedere, în care se arată că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Prin Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale s-a avut în vedere punerea de acord a prevederilor ordonanței de urgență cu Decizia Curții Constituționale nr.727 din 9 iulie 2012.

Așadar, art.28¹ din legea menționată prevede competența Curții Constituționale de a se pronunța asupra constituționalității hotărârilor cu caracter normativ ale plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale, fiind exceptate de la controlul de constituționalitate hotărârile care vizează autonomia internă a Parlamentului și cele privind actele juridice cu caracter individual.

Guvernul consideră că la modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în acord cu cele solicitate de instanța de contencios constituțional, s-a avut în vedere întreaga jurisprudență a acesteia: Decizia nr.727 din 9 iulie 2012 și Decizia nr.728 din 9 iulie 2012, precum și opiniile separate formulate la Decizia nr.53 din 25 ianuarie 2011 și la Decizia nr.307 din 28 martie 2012.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, prevederile legii criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție și ale art.1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr.47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Obiectul controlului de constituționalitate, astfel cum rezultă din sesizarea formulată, îl constituie dispozițiile Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în ansamblu, precum și articolul unic pct.2 subpct.4 referitor la introducerea art.28¹ în Legea nr.47/1992, în special. Textul de lege criticat are următorul cuprins: „*Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității hotărârilor cu caracter normativ ale plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale, cu excepția hotărârilor care vizează autonomia internă a Parlamentului, cât și a hotărârilor privind actele juridice cu caracter individual.*”

Dispozițiile constituționale pretins încălcate sunt cele ale art.1 alin.(4) care consacră principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, ale art.21 privind liberul acces la justiție și ale art.146 lit.c) referitor la competența Curții Constituționale.

Înainte de a proceda la analiza obiecției de neconstituționalitate, Curtea urmează să constate că sesizarea formulată îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) din Constituție sub aspectul titularilor dreptului de sesizare, întrucât aceasta, astfel cum rezultă din listele anexate sesizării de neconstituționalitate, a fost semnată de un număr de 63 de deputați.

Examinând obiecția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

I. 1. Atribuția Curții Constituționale de a se pronunța asupra hotărârilor plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului a fost instituită prin art.I pct. 1 din Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a

Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010.

Examinând, în cadrul controlului de constituționalitate *a priori*, dispozițiile art. I pct. 1 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României (devenită Legea nr. 177/2010) în raport cu art. 146 lit.1) din Constituție, instanța de contencios constituțional a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 142 din Constituție coroborate cu cele ale art. 1 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției și unica autoritate de jurisdicție constituțională în România. În virtutea acestor prevederi, Curtea asigură controlul de constituționalitate al actelor sau procedurilor cu privire la care a fost sesizată, constatând conformitatea sau neconformitatea acestora cu Legea fundamentală.

Prin urmare, Curtea a constatat că, modificând Legea nr. 47/1992, reglementarea în discuție consacră o atribuție nouă Curții, respectiv controlul de constituționalitate al hotărârilor plenului Camerei Deputaților, al hotărârilor plenului Senatului și al hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, atribuție care se circumscrie, în mod evident, cadrului constituțional consacrat de art. 146 lit.1) (a se vedea Decizia nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010).

I. 2. În lumina celor statuate prin Decizia nr. 799 din 17 iunie 2011 asupra proiectului de lege privind revizuirea Constituției României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 23 iunie 2011, Curtea reține că sensul normei de trimitere cuprinse în art. 146 lit. 1) din Constituție, astfel cum rezultă din modul său de redactare - "*îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții*", este acela de a permite legiuitorului sporirea, extinderea atribuțiilor instanței de contencios constituțional. De aceea, a interpreta norma fundamentală menționată, în sensul că legiuitorul ar avea posibilitatea de a limita, elimina sau reduce atribuțiile conferite de legiuitorul ordinar echivalează cu golirea sa de conținut, respectiv cu deturnarea sa de la scopul perfecționării democrației constituționale, urmărit de însuși legiuitorul constituant cu prilejul revizuirii, ceea ce este absolut inacceptabil. Ca urmare, nicio modificare a atribuțiilor Curții Constituționale în temeiul art. 146 lit. 1) din Legea fundamentală

nu poate fi făcută dacă are ca efect suprimarea, în orice condiții și cu încălcarea unor norme fundamentale, a uneia dintre aceste atribuții.

Sub acest aspect, **chiar dacă atribuția privind controlul constituționalității hotărârilor Parlamentului a fost acordată Curții Constituționale prin legea sa organică, aceasta a dobândit valență constituțională în temeiul dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituție** (a se vedea Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012).

I. 3. În jurisprudența sa referitoare la atribuția de a se pronunța asupra constituționalității hotărârilor plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, Curtea Constituțională și-a circumstanțiat competența de control al constituționalității hotărârilor Parlamentului, instituită ca urmare a modificării și completării art. 27 din Legea nr. 47/1992.

Astfel, în privința admisibilității sesizărilor de neconstituționalitate, Curtea a reținut că textul art. 27 din Legea nr. 47/1992 nu instituie vreo diferențiere între hotărârile care pot fi supuse controlului Curții Constituționale sub aspectul domeniului în care au fost adoptate sau sub cel al caracterului normativ sau individual, ceea ce înseamnă că toate aceste hotărâri sunt susceptibile a fi supuse controlului de constituționalitate - *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus* (a se vedea Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012). În consecință, sesizările de neconstituționalitate care vizează asemenea hotărâri sunt *de plano* admisibile.

Curtea a reținut, prin Deciziile nr. 53 și 54 din 25 ianuarie 2011, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului, adoptate după conferirea noii competențe, **hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, hotărâri care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional.** Prin deciziile menționate, Curtea a făcut o distincție clară între hotărârile care sunt criticate din perspectiva valorilor, regulilor și principiilor constituționale, pe de o parte, și hotărârile care prin obiectul lor vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, pe de altă parte.

În privința hotărârilor care sunt criticate din perspectiva valorilor, regulilor și principiilor constituționale, instanța constituțională a stabilit, în mod expres, că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate astfel formulată, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional pentru a se putea analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art. 27 din Legea nr. 47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin dispozițiile Constituției, pe de altă parte; așadar, criticile trebuie să aibă o evidență relevanță constituțională, și nu legală sau regulamentară. Prin urmare, **toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție.** Desigur, invocarea acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă.

În privința hotărârilor care prin obiectul lor vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, Curtea a reținut că norma de referință, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat, poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și una infraconstituțională, ținând cont de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. O atare orientare a Curții este dată de **domeniul de maximă importanță în care intervin aceste hotărâri** - autorități și instituții de rang constituțional -, astfel încât și protecția constituțională oferită autorităților sau instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să fie una în consecință. Prin urmare, hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională. Cu alte cuvinte, regimul de protecție instituit pe cale jurisprudențială de către Curtea Constituțională este unul sporit în domeniul acestui tip de hotărâri ale Parlamentului.

I. 4. Pe de altă parte, prin Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012, Curtea a constatat că **instituirea atribuției sale de a exercita un asemenea control de constituționalitate reprezintă expresia diversificării și consolidării competenței Curții Constituționale, unica autoritate de jurisdicție constituțională din România, și un câștig în eforturile de realizare a unui stat de drept și**

democratic, fără a putea fi considerată o acțiune conjuncturală sau justificată pe criterii ce țin de oportunitate. De altfel, chiar realitatea juridică, politică și socială a dovedit actualitatea și utilitatea acesteia, având în vedere faptul că instanța de contencios constituțional a fost chemată să se pronunțe asupra constituționalității unor hotărâri ale Parlamentului care puneau în discuție valori și principii constituționale.

Mai mult, Curtea a constatat că o componentă importantă a statului român o reprezintă justiția constituțională, înfăptuită de Curtea Constituțională, autoritate publică politico-jurisdicțională care se situează în afara sferei puterii legislative, executive sau judecătorești, rolul său fiind acela de a asigura supremația Constituției, ca Lege fundamentală a statului de drept. Astfel, potrivit art. 142 alin. (1) din Constituția României: "*Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției.*" Supremația Legii fundamentale este așadar de esența exigențelor statului de drept, reprezentând totodată o realitate juridică ce implică consecințe și garanții. Între consecințe se enumeră deosebirile dintre Constituție și legi și, nu în ultimul rând, compatibilitatea întregului drept cu Constituția, iar între garanții se regăsește controlul constituționalității.

Controlul de constituționalitate, în ansamblul său, și, integrat acestuia, controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului care pun în discuție valori și principii constituționale, nu este numai o garanție juridică fundamentală a supremației Constituției. El reprezintă un mijloc pentru a conferi Curții Constituționale o competență de natură să asigure eficient separația și echilibrul puterilor într-un stat democratic.

În consecință, prin Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, Curtea a constatat neconstituționalitatea soluției legislative care excludea de la controlul de constituționalitate hotărârile Parlamentului care afectează valori și principii constituționale, cuprinse în Legea pentru modificarea alin. (1) al art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și în articolul unic al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, întrucât aceasta știrbește autoritatea Curții Constituționale, instituție fundamentală a statului, și înfrânge astfel principiile statului de drept.

II. Ca urmare a pronunțării deciziei Curții Constituționale, autoritatea legiuitoare a adoptat Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, care introduce, printre altele, art.28¹ în Legea nr.47/1992; acest text prevede competența Curții Constituționale de a se pronunța asupra constituționalității **hotărârilor cu caracter normative ale plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale**, cu excepția hotărârilor care vizează autonomia internă a Parlamentului, cât și a hotărârilor privind actele juridice cu caracter individual.

În continuare, Curtea Constituțională va analiza măsura în care Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale respectă cele statuate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa.

II. 1. Curtea constată că Guvernul a adoptat Ordonanța de urgență nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, act normativ publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.445 din 4 iulie 2012. Ordonanța de urgență a Guvernului nr.38/2012 avea în structura sa articolul unic potrivit căruia: *"Alineatul (1) al articolului 27 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:*

«Art.27. - (1) Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.»"

Curtea reține că soluția legislativă criticată elimină din sfera actelor asupra cărora Curtea exercită controlul de constituționalitate hotărârile plenului Camerei Deputaților, hotărârile plenului Senatului și hotărârile plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, abrogând o atribuție a Curții Constituționale.

Examinând dispozițiile ordonanței de urgență, Curtea constată că aceasta încalcă prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție, potrivit căroră "*Ordonanțele de urgență (...) nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului (...)*", pentru următoarele considerente:

În jurisprudența Curții Constituționale s-a considerat că sunt instituții fundamentale ale statului acelea reglementate expres de Constituție, în mod detaliat ori măcar sub aspectul existenței lor, în mod explicit sau doar generic, respectiv instituțiile cuprinse în Titlul III din Constituție, precum și autoritățile publice prevăzute în alte titluri ale Legii fundamentale (a se vedea Decizia nr.1257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.758 din 6 noiembrie 2009).

Or, având consacrare în Titlul V al Constituției României, Curtea Constituțională reprezintă o instituție fundamentală a statului, cu rol de garant al supremației Constituției, al statului de drept și al principiului separației și echilibrului puterilor.

Cât privește înțelesul sintagmei "afectare a regimului instituțiilor fundamentale ale statului", se au în vedere toate componentele care definesc regimul juridic al acestora - structura organizatorică, funcționarea, competențele, resursele materiale și financiare, numărul și statutul personalului, salarizarea, categoria de acte juridice pe care le adoptă etc.

Cu privire la sensul dispozițiilor art. 115 alin. (6) din Legea fundamentală, Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 1.189 din 6 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 25 noiembrie 2008, că ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate dacă «afectează», respectiv produc consecințe negative asupra regimului instituțiilor fundamentale ale statului, în schimb, pot fi adoptate dacă, prin reglementările pe care le conțin, au consecințe pozitive în domeniile în care intervin.

Prin eliminarea atribuției Curții Constituționale referitoare la controlul de constituționalitate al hotărârilor plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, a fost afectat regimul juridic al Curții Constituționale, ceea ce atrage neconstituționalitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012, prin întreg conținutul reglementării, **Guvernul intervenind într-un domeniu pentru care nu avea competența materială**, cu încălcarea dispozițiilor art. 115 alin. (6) din Constituție.

Pentru aceleași considerente, Curtea Constituțională constată că adoptarea ordonanței de urgență analizate încalcă și dispozițiile art. 61 alin. (1) din Constituția României, conform căroră *"Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unică autoritate legiuitoare a țării"*, prevederile art. 142 alin. (5), precum și principiul separației puterilor consacrat prin art. 1 alin. (4) din Constituție. În acest sens, Curtea Constituțională reține că reglementarea pe calea ordonanțelor și a ordonanțelor de urgență constituie, așa cum se prevede expres în art. 115 din Constituție, o atribuție exercitată de Guvern în temeiul delegării legislative, iar depășirea limitelor acestei delegări, stabilite prin însuși textul Constituției, reprezintă o imixtiune nepermisă în competența legislativă a Parlamentului, altfel spus, o violare a principiului separației puterilor în stat.

Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa că viciul de neconstituționalitate a unei ordonanțe simple sau ordonanțe de urgență emise de Guvern nu poate fi acoperit prin aprobarea de către Parlament a ordonanței respective. Legea care aprobă o ordonanță de urgență neconstituțională este ea însăși neconstituțională (a se vedea în acest sens și Decizia nr.421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 30 mai 2007). În consecință, prin aprobarea de către Parlament a unei ordonanțe de urgență vădit neconstituționale, caracterul neconstituțional se transferă asupra legii de aprobare.

Mai mult, așa cum a reținut Curtea și în Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, prevederile articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.38/2012 consacrau o soluție legislativă identică, având exact același conținut normativ cu cele ale prevederilor articolului unic din Legea pentru modificarea alin.(1) al art.27 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, supuse controlului de constituționalitate.

Or, soluția aleasă de Guvern, de a adopta, cu puțin timp înainte ca instanța de contencios constituțional să se pronunțe asupra constituționalității Legii pentru modificarea alin.(1) al art.27 din Legea nr.47/1992, o ordonanță de urgență care prelua integral conținutul normativ al legii criticate contravine prevederilor art.115 alin.(4) din Constituție referitoare la caracterul urgent al reglementării, precum și art.1 alin.(3) din Legea fundamentală, întrucât pune în discuție comportamentul neconstituțional și abuziv al Guvernului față de Curtea Constituțională.

II. 2. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate intrinsecă, prin Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, Curtea a constatat că “excluderea de la controlul de constituționalitate a tuturor hotărârilor plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului nu se fondează pe statul de drept, ci, eventual, pe considerente de oportunitate, care, prin esența lor, presupun subiectivismul, interpretarea și arbitrariul.

Or, justiția constituțională se fundamentează pe statul de drept, nu pe oportunitate. Așa fiind, această atribuție [...] se integrează, în mod indisolubil, odată ce a fost legitim acordată, unui mecanism juridic de natură să contribuie la realizarea principiului separației și echilibrului puterilor într-un stat de drept, democratic și social.”

În finalul deciziei sale, Curtea a concluzionat următoarele: **“legitimitatea atribuției Curții Constituționale de a se pronunța asupra hotărârilor Parlamentului care afectează valori și principii constituționale decurge din Legea fundamentală a cărei supremație Curtea este chemată să o garanteze, în timp ce soluția legislativă criticată de eliminare a acestei atribuții nu își află temeiul în Constituție, ci, așa cum s-a arătat, rezultă din încălcarea acesteia.**

De aceea, Curtea subliniază importanța controlului de constituționalitate a hotărârilor Parlamentului pentru buna funcționare a statului de drept și pentru respectarea separației și echilibrului dintre puterile statului, astfel încât, atunci când în discuție se pune problema afectării valorilor și principiilor constituționale pe calea unor hotărâri ale Parlamentului, dincolo de conflictele politice inerente raporturilor dintre majoritate și opoziție, Curtea să poată fi chemată să vegheze la respectarea acestor valori și principii, intrinseci democrației, ca unic model politic compatibil cu Legea fundamentală.”

Examinând argumentele reținute de Curtea Constituțională în justificarea necesității controlului de constituționalitate asupra hotărârilor Parlamentului, se constată că **raționamentul juridic pe care s-au fundamentat soluțiile pronunțate în prealabil de Curte a avut în vedere, fără distincție, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului sau ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului.**

Adoptând legea supusă controlului de constituționalitate, **legiuitorul distinge între hotărârile Parlamentului, introducând două excepții de la controlul de constituționalitate.**

II. 2. 1. În ceea ce privește prima excepție, care are ca obiect **hotărârile care vizează autonomia internă a Parlamentului**, Curtea reține următoarele:

În temeiul art.67 din Constituție, „*Camera Deputaților și Senatul adoptă legi, hotărâri și moțiuni, în prezența majorității membrilor*”.

Autonomia internă a Parlamentului sau autonomia regulamentară de care beneficiază cele două Camere ale Parlamentului, în temeiul dispozițiilor constituționale prevăzute de art. 64 alin. (1), le dă dreptul acestora de a dispune cu privire la propria organizare și procedurile de desfășurare a lucrărilor parlamentare.

Regulamentele parlamentare - Regulamentul Camerei Deputaților, Regulamentul Senatului și Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului -, sub aspectul naturii lor juridice, sunt hotărâri ale Parlamentului. Ele sunt adoptate de către fiecare Cameră sau de Camerele reunite, nu în virtutea calității de autoritate legiuitoare a Parlamentului, ci în calitate de organisme autonome, investite cu o putere de organizare și funcționare proprie. Fiecare Cameră adoptă propriul regulament, act cu caracter normativ de sine-stătător, în conformitate cu competența atribuită de Constituție.

Așa fiind, autonomia regulamentară constituie expresia statului de drept, a principiilor democratice și poate opera exclusiv în cadrul limitelor stabilite de Legea fundamentală. Autonomia regulamentară nu poate fi exercitată însă în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Potrivit Deciziei Curții Constituționale nr.209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012, “între principiul constituțional referitor la autonomia Parlamentului de a-și stabili reguli interne de organizare și funcționare [art. 64 alin. (1)] și principiul constituțional referitor la rolul Parlamentului, în ansamblul autorităților publice ale statului, ce exercită, potrivit Constituției, atribuții specifice democrației constituționale (legiferarea, acordarea votului de încredere, în baza căruia este numit Guvernul, retragerea încrederii acordate Guvernului prin adoptarea unei moțiuni de cenzură, declararea stării de război, aprobarea strategiei naționale de apărare a țării etc.), Curtea apreciază că există un raport ca de la mijloc/instrument la scop/interes. Astfel,

regulamentele parlamentare se constituie într-un ansamblu de norme juridice, menite să organizeze și să disciplineze activitatea parlamentară cu privire, printre altele, la procedura de legiferare, de numire sau de investitură a celor mai importante instituții sau autorități publice în stat, precum și regulile de organizare și funcționare ale fiecărei Camere. Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului, autoritate reprezentativă prin care poporul român își exercită suveranitatea națională, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Constituție”.

Curtea Constituțională, printr-o jurisprudență constantă, a statuat că nu este de competența sa "analizarea eventualelor încălcări ale Regulamentului ședințelor comune. Curtea Constituțională nu își poate extinde controlul și asupra actelor de aplicare a regulamentelor, întrucât ar încălca însuși principiul autonomiei regulamentare al celor două Camere, instituit prin art. 64 alin. (1) teza întâi din Legea fundamentală. Analiza Curții este una în drept, fără a viza aspecte de fapt ale procedurii parlamentare" (de exemplu, Decizia nr. 786 din 13 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 12 iunie 2009).

De asemenea, Curtea a statuat că, deși legea a fost adoptată după o procedură parlamentară discutabilă, "nu este de competența instanței constituționale să controleze modalitatea în care sunt puse în aplicare Regulamentele celor două Camere ale Parlamentului în procesul legislativ" (a se vedea Decizia nr. 1.466 din 10 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 893 din 21 decembrie 2009).

Mai mult, prin Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, Curtea a stabilit, în același sens, că, "potrivit art. 146 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Camerelor Parlamentului, controlul exercitat de Curte fiind un control de conformitate cu dispozițiile Legii fundamentale. Dacă, ignorând prevederile art. 146 lit. c) din Constituție și pe cele ale art. 27 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională și-ar extinde competența și asupra actelor de aplicare a regulamentelor, ea nu numai că ar pronunța soluții fără temei constituțional, dar ar încălca astfel și principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților, reglementat de art. 64 alin. (1) teza întâi din Legea fundamentală. În virtutea

acestui principiu fundamental, aplicarea regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind actele concrete de aplicare a prevederilor regulamentului sunt de competență exclusivă a Camerei Deputaților, aplicabile, în acest caz, fiind căile și procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiasi regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale.

Ca atare, competența conferită Curții Constituționale de art. 146 lit. c) din Legea fundamentală nu poate privi decât controlul conformității regulamentelor Parlamentului cu dispozițiile Constituției, control declanșat la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori; **Curtea Constituțională nu este competentă a se pronunța și asupra modului de aplicare a regulamentelor.** În sensul celor arătate a statuat Curtea Constituțională și în Deciziile sale nr. 44/1993, nr. 68/1993, nr. 22/1995 și nr. 98/2005".

În lumina jurisprudenței Curții Constituționale, se disting două categorii de hotărâri:

- prima se referă la **hotărâri ale Parlamentului adoptate în scopul stabilirii modului de organizare și funcționare a activității interne, curente a autorității legiuitoare**, hotărâri în cadrul cărora se regăsesc regulamentele adoptate de către fiecare Cameră sau de Camerele reunite și hotărârile în care se materializează actele de aplicare concretă a prevederilor regulamentelor (de exemplu, regulamentele de organizare și funcționare a serviciilor sau hotărârile cu caracter administrativ);

- a două categorii privește **hotărâri ale Parlamentului adoptate în virtutea prerogativelor constituționale ale acestei autorități**, cum ar fi cele referitoare la învestirea Guvernului, la numirea judecătorilor Curții Constituționale, a unor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, a membrilor Curții de Conturi, Avocatului Poporului sau a directorilor serviciilor de informații, **sau în temeiul unor dispoziții exprese ale Legii fundamentale**, spre exemplu procedura de alegere a birourilor permanente sau a președinților celor două Camere ale Parlamentului.

Or, se constată că sesizările privind controlul de constituționalitate al hotărârilor din **prima categorie**, respectiv cele care vizează autonomia internă a Parlamentului, au fost

întotdeauna formulate în temeiul art. 146 lit. c) din Constituție, **această categorie de hotărâri fiind indisolubil legată de regulamentele Parlamentului**. Cu privire la acestea, Curtea a statuat că un atare control se limitează **exclusiv la examinarea constituționalității prevederilor regulamentelor Parlamentului, iar nu a constituționalității hotărârilor și măsurilor adoptate de Camerele Parlamentului în aplicarea regulamentelor proprii**. Rezolvarea problemelor ridicate de hotărârile adoptate și de măsurile dispuse de Camerele Parlamentului se poate face exclusiv prin proceduri parlamentare.

Referitor la **a doua categorie de hotărâri**, acestea au făcut obiect al controlului de constituționalitate întemeiat pe dispozițiile art.146 lit.l) din Constituție și ale art.27 din Legea nr.47/1992, în condițiile prezentate mai sus la pct.I.

Prin urmare, reglementarea excepției prevăzute de art.28¹ introdus prin legea criticată, în sensul excluderii hotărârilor care vizează autonomia internă a Parlamentului de la controlul de constituționalitate, pe de o parte, apare ca redundantă din perspectiva jurisprudenței îndelungate și constante a Curții Constituționale prin care a fost circumstanțiată sfera controlului întemeiat pe art.146 lit.c) din Constituție, iar, pe de altă parte, este **menită să creeze confuzie între două atribuții distincte ale Curții Constituționale**: controlul de constituționalitate al regulamentelor Parlamentului, consacrat de dispozițiile art.146 lit.c) din Constituție, și controlul de constituționalitate al hotărârilor plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului sau ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, întemeiat pe art.146 lit.l) din Constituție.

II. 2. 2. În ceea ce privește a doua excepție stabilită prin dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate, care are ca obiect **hotărârile privind actele juridice cu caracter individual**, Curtea reține următoarele:

Dispozițiile legale criticate au următorul cuprins „*Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității hotărârilor cu caracter normativ ale plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale, cu excepția [...] hotărârilor privind actele juridice cu caracter individual.*”

Norma juridică, prin ipoteză, determină sfera sa de incidență, stabilind ca domeniu de reglementare controlul de constituționalitate a hotărârilor cu caracter normativ. De principiu,

voința legiuitorului de a extrage din aria de aplicare a normei, una sau mai multe situații punctuale, se realizează prin reglementarea expresă a excepțiilor de la regulă. În lipsa unei prevederi exprese a derogării, situația care face obiectul acesteia este supusă normei cu caracter general. Astfel, determinarea criteriilor categoriilor juridice constă în evidențierea trăsăturilor comune ale elementelor ce le compun și a trăsăturilor care fac ca diferitele categorii să se distingă între ele. Reglementarea unei norme juridice de tipul *regulă/excepție* implică un raport *gen proxim/diferență specifică* evidențiat în cuprinsul normei.

Or, în cazul dispozițiilor art.28¹ introdus prin legea criticată, deși norma este concepută pe structura regulă/excepție, categoriile juridice cu care aceasta operează sunt distincte și antagonice prin ele însele, constituind fiecare în parte diferența specifică față de genul proxim reprezentat de hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului. Astfel, legiuitorul stabilește o derogare de la o categorie juridică (hotărârile cu caracter normativ), o altă categorie juridică (hotărârile cu caracter individual) care, *per se*, nu este cuprinsă în prima categorie juridică, ci din contră, constituie categoria alternativă față de aceasta. Sub acest aspect, norma consacră un nonsens juridic, dovedind un mod deficitar și imprecis de redactare.

Dincolo de aceste evidente și inacceptabile inadvertențe, **voința legiuitorului a fost aceea de a elimina dintre competențele Curții Constituționale controlul de constituționalitate al hotărârilor cu caracter individual adoptate de Parlament**, ceea ce, din perspectiva dispozițiilor constituționale ale art.146 lit.1), astfel cum acestea au fost interpretate și aplicate de Curtea Constituțională prin Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, este **inadmisibil**. Astfel, din ansamblul de argumente reținute cu prilejul pronunțării acestei decizii, care își găsesc pe deplin incidența și în prezenta cauză, rezultă „importanța controlului de constituționalitate a hotărârilor Parlamentului pentru **buna funcționare a statului de drept** și pentru **respectarea principiului separației, echilibrului și controlului reciproc dintre puterile statului**, atunci când în discuție se pune problema afectării unor valori sau unor principii constituționale, indiferent de caracterul normativ sau individual al hotărârilor.” Aceasta cu atât mai mult cu cât, așa cum s-a subliniat mai sus, cele mai multe acte adoptate de Parlament în îndeplinirea rolului și atribuțiilor sale constituționale privind numirea sau investirea celor mai importante instituții sau autorități

publice în stat îmbracă forma juridică a unor hotărâri cu caracter individual (spre exemplu numirea judecătorilor Curții Constituționale, a unor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, a membrilor Curții de Conturi, Avocatului Poporului sau a directorilor serviciilor de informații).

Este adevărat că instanța constituțională „nu se poate transforma într-un arbitru al conflictelor politice din Parlament, **nu poate cenzura opțiunile politice majoritare ale parlamentarilor cu privire la acte juridice cu caracter individual și scop politic**, având ca obiect numiri, alegeri sau validări în funcții, înlocuirea unei persoane cu alta, și nici nu are rolul unei instanțe de apel pentru soluționarea unor diferende sau neînțelegeri între persoane ce au calitatea de parlamentari” (a se vedea Decizia nr.728 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.478 din 12 iulie 2012). Însă, aceste acte reprezintă manifestări politice care îmbracă, formal, haina unor acte juridice – **hotărâri ale Parlamentului cu caracter individual, susceptibile a afecta valori sau principii constituționale dacă nu sunt adoptate cu respectarea procedurilor constituționale și regulamentare**. Or, apare cu evidență că, din această perspectivă, nu numai hotărârile cu caracter normativ ale Parlamentului, ci și hotărârile cu caracter individual pot constitui obiect al controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională.

Prin modificarea atribuției Curții Constituționale referitoare la controlul de constituționalitate al hotărârilor plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, în sensul eliminării controlului asupra hotărârilor cu caracter individual a fost afectat accesul liber la justiția constituțională, ceea ce atrage neconstituționalitatea legii și prin raportare la dispozițiile art.21 din Constituție.

În concluzie, **Curtea Constituțională**, în virtutea competențelor stabilite de Legea fundamentală în scopul îndeplinirii rolului de garant al supremației Constituției, **este singura în măsură ca, pe cale jurisprudențială, să stabilească cadrul în care își exercită atribuția de control al constituționalității hotărârilor Parlamentului**, așa cum de altfel a procedat până în prezent, urmând a examina obiectul sesizărilor cu care este învestită și a le soluționa în consecință prin raportare la valorile și principiile constituționale afectate.

III. Curtea constată că, pe lângă dispozițiile care reglementează atribuția referitoare la controlul de constituționalitate al hotărârilor plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale cuprinde și două reglementări cu un conținut de sine-stătător.

III. 1. Prima este cea instituită de dispozițiile art.unic pct.2 subpct.4 și prevede că la art.11 al Legii nr.47/1992 se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins: „(4) *În situațiile în care legislația cuprinde prevederi asupra cărora Curtea Constituțională nu s-a mai pronunțat, nefiind sesizată, dar al căror conținut este identic sau similar cu al altor prevederi declarate neconstituționale prin decizii ale Curții Constituționale, Parlamentul sau Guvernul, după caz, va examina conformitatea legislației cu deciziile Curții Constituționale.*”

Noua reglementare constituie expresia caracterului general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, consacrat de prevederile art.147 din Constituție și ale art. 11 alin.(3) din Legea nr.47/1992 și este menită să elimine situațiile în care o soluție legislativă declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională continuă să rămână în vigoare și, deci, să producă efecte juridice. Cadrul legislativ actual permite supraviețuirea unei norme juridice, cuprinsă într-un alt act normativ decât cel cu care a fost sesizată Curtea, normă a cărei prezumție de constituționalitate a fost în mod definitiv răsturnată prin decizia instanței constituționale, împrejurare de neconceput într-un stat de drept, în care supremația Constituției și a principiilor consacrate de ea este garantată.

De altfel, art.unic pct.2 subpct.4 din legea criticată reprezintă aplicarea în plan infraconstituțional a obligației Parlamentului, prevăzute de dispozițiile art.147 alin.(2) din Constituție, care, „*În cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, [...] este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de accord cu decizia Curții Constituționale*” și pentru cazurile de neconstituționalitate constatate în exercitarea celorlalte atribuții ale Curții Constituționale.

Pe de altă parte, Curtea reține că dispozițiile legale nu constituie temeiul exercitării unui control de constituționalitate de către autoritatea legiuitoare, ci instituie doar obligația

Parlamentului – autoritatea legiuitoare primară, potrivit dispozițiilor art.61 din Constituție, și a Guvernului – autoritate legiuitoare delegată, conform art.115 din Legea fundamentală, de a examina conformitatea legislației cu deciziile Curții Constituționale, unica autoritate de jurisdicție constituțională din România.

III. 2. A doua reglementare este cea prevăzută de art.unic pct.2 subpct.6 din legea criticată, cu privire la care Curtea constată existența unor probleme de neconstituționalitate. Astfel, potrivit dispozițiilor legii criticate, la art.53 al Legii nr.47/1992 se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins: „(6) *În situația în care Curtea Constituțională trebuie să se pronunțe cu privire la o sesizare de neconstituționalitate față de o prevedere dintr-o lege, tratat internațional, regulament, hotărâre a plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului sau dintr-o ordonanță a Guvernului, cu privire la care s-a mai pronunțat anterior admitând excepția de neconstituționalitate, dar decizia nu a fost încă publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Curtea Constituțională amână dezbarea sesizării de neconstituționalitate până la data publicării, respectiv până la data intrării în vigoare a deciziei anterioare.*” Or, sintagma cu care operează textul de lege și anume “data intrării în vigoare a deciziei anterioare” este imprecisă și în vădit dezacord cu prevederile constituționale cuprinse în art.147 alin. (4), potrivit căroră „Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor” și a dispozițiilor art.11 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care prevăd că „În vederea intrării lor în vigoare, legile și celelalte acte normative adoptate de Parlament, hotărârile și ordonanțele Guvernului, deciziile primului-ministru, actele normative ale autorităților administrative autonome, precum și ordinele, instrucțiunile și alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

Deciziile Curții Constituționale nu se regăsesc în lista actelor care intră în vigoare în urma publicării în Monitorul Oficial al României, Constituția consacrand expres efectele pe care le produce publicarea acestora, și anume obligativitatea *erga omnes* și puterea numai pentru viitor.

De altfel, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională din România, astfel încât deciziile adoptate de aceasta reprezintă acte cu caracter jurisdicțional, care nu sunt susceptibile de a intra în vigoare, ci de a produce efecte juridice, în temeiul Constituției și al legii, de la momentul pronunțării sau comunicării lor.

Prin urmare, Curtea apreciază că dispozițiile art.unic pct.2 subpct.6 din legea criticată nesocotesc și prevederile constituționale cuprinse în art.1 alin.(5) din perspectiva clarității, preciziei și previzibilității normei cu privire la data amânării pronunțării deciziilor Curții Constituționale.

Cu privire la motivul amânării pronunțării deciziei Curții introdus prin legea de modificare a Legii nr.47/1992, Curtea face trimitere la jurisprudența sa constantă referitoare la situațiile în care a trebuit să se pronunțe asupra unei sesizări de neconstituționalitate cu privire la care se pronunțase anterior admitând excepția de neconstituționalitate, dar decizia nu se publicase încă în Monitorul Oficial al României, Partea I. Astfel, de exemplu, prin Decizia nr.349 din 10 noiembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.143 din 5 martie 2003, Curtea a constatat că, deși decizia nu a fost încă publicată, potrivit art.147 alin. (4), teza a doua, din Constituție, *„De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”*, sunt aplicabile în cauză prevederile art. 29 alin. (3) din Legea nr.47/1992, care prevăd că *„Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”*. Inadmisibilitatea excepției, fiind un element definitoriu al competenței instanței constituționale, este subsecventă exclusiv pronunțării, anterior, de către Curtea Constituțională a unei decizii de admitere a excepției cu același obiect și constatării neconstituționalității prevederilor deduse, din nou, controlului de constituționalitate. Sub acest aspect, împrejurarea că decizia anterioară nu a fost încă publicată nu are relevanță față de Curte, soluția prin care s-a constatat neconstituționalitatea fiind opozabilă instanței constituționale de la data pronunțării ei.

Prin urmare, reținând că acest caz de inadmisibilitate a excepției de neconstituționalitate (opozabil Curții Constituționale de la data pronunțării deciziei de admitere a excepției, iar nu de la publicarea în Monitorul Oficial al României, care încă nu s-a efectuat) intervine după sesizarea Curții, aceasta a respins excepțiile cu un atare obiect ca devenite inadmisibile (a se

vedea și Decizia nr.169 din 10 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.65 din 16 februarie 1999, Decizia nr.122 din 23 septembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.537 din 3 noiembrie 1999 și Decizia nr.761 din 24 iunie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.593 din 7 august 2008).

În lumina acestor considerente, Curtea apreciază că nu există argumente obiective și rezonabile de natură să justifice introducerea vreunui motiv de amânare a soluționării cauzelor aflate pe rolul său, astfel că noua reglementare suferă de un viciu de neconstituționalitate prin raportare la dispozițiile art.21 alin.(3) din Constituție care consacră dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un **termen rezonabil**.

IV. În fine, Curtea reamintește că forța obligatorie a actelor jurisdicționale, deci și a deciziilor Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Așadar, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art.147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

Așa cum a reținut și în Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, Curtea consideră că în cadrul procesului legislativ de reexaminare a dispoziției neconstituționale, fiind vorba de o atribuție distinctă ce i-a fost conferită Curții, aceasta ar trebui să fie reglementată într-o secțiune distinctă, după Secțiunea privind controlul constituționalității regulamentelor, care să cuprindă procedurile ce urmează a fi aplicate, specifice noii reglementări, efectele deciziilor Curții Constituționale, prin care se constată neconstituționalitatea hotărârilor Parlamentului, corelarea cu dispozițiile art.2 alin.(1) și art.11 alin.(1) lit.A.c) din Legea nr.47/1992.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstituționalitate formulată de 63 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Democrat Liberal și constată că Legea privind aprobarea Ordonanței

de urgență a Guvernului nr.38/2012 pentru modificarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale este neconstituțională.

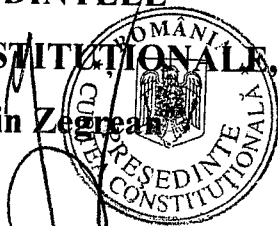
Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterile au avut loc la data de 19 septembrie 2012 și la acestea au participat: Augustin Zegrean, președinte, Acsinte Gaspar, Petre Lăzăroiu, Mircea Ștefan Minea, Iulia Antoanella Motoc, Ion Predescu, Puskas Valentin Zoltan și Tudorel Toader, judecători.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Augustin Zegrean

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,

Mihaela Senia Costinescu